

Digitale Nieuwsbrief Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland

Nummer 7 - voorjaar 2018

Beleef de Lente 2018

U heeft het waarschijnlijk al gemerkt! Beleef de Lente is weer van start gegaan. Sinds 18 februari is het weer te volgen via de Vogelbescherming. Vanaf dat moment kan iedereen opnieuw meegenieten met het liefdesleven van onder meer de kerkuil. Beleef de Lente van Vogelbescherming Nederland trekt al jaren honderdduizenden trouwe kijkers. Dit jaar volgt beleefdelente.nl weer een aantal toppers van vorig jaar. Naast de bosuil, die vaak in februari al eieren heeft, zijn dat de kerkuil, slechtvalk, steenuil, koolmees, ijsvogel en ooievaar. Bovendien is er dit jaar een spectaculaire nieuwe soort van heel dichtbij te bewonderen: de havik.

Vroege broeders

Zodra de camera's op 18 februari aan waren, viel er direct genoeg te genieten. De bosuil is namelijk een vroege vogel, een zogenaamde vroege broeder. In deze tijd van het jaar kun je de mannetjes 's avonds horen roepen, om zo een vrouwtje te lokken. Ten tijde van dit schrijven: de bosuil heeft inmiddels jongen.

Bloggers en clipmakers

Behalve de live-beelden zijn op beleefdelente.nl dagelijks korte filmpjes met hoogtepunten te zien. Per vogel wordt een weblog bijgehouden door een deskundige om duiding te geven aan de beelden. Ook is er een forum waar kijkers met elkaar kunnen praten over de vogels en hun vragen kunnen stellen aan de deskundigen.

Voor de kerkuil is dit jaar ons 'dreamteam'

De blogschrijvers van de kerkuilen zijn dit jaar Pieter van den Assem, Johan de Jong, Ruud Leblanc en Mary Mombarg namens de Kerkuilenwerkgroep Nederland. Christ Grootzwagers is onze vraagbaak in Dongen. Met clipmaker Ed Hoogkamer en moderator Frits is dit ons dreamteam voor Beleef de Lente 2018. Elk dreamteam heeft Pro's, ik wil ze graag noemen: Mariska, Louis, Arjan, André, Nel en Ben. Zonder hen zijn we niet compleet.

Beleef de Lente van Vogelbescherming Nederland is al jaren een groot succes. Jaarlijks volgen honderdduizenden mensen de vogels tijdens het broedseizoen, een groot deel daarvan zelfs dagelijks.

Wilt u meegenieten in de kast van een kerkuil? Klik op onderstaande link en u kunt live alle gebeurtenissen volgen.

<https://www.itfryskegea.nl/webcam/kerkuil/>

Beleef de lente in de klas

Naast Beleef de lente heeft de Vogelbescherming ook een programma speciaal gericht op de jeugd: Beleef de lente in de klas. Naast de filmpjes uit de nestkasten bestaan er voor de leerkrachten ook speciale lesprogramma's.

Een onverwachte wending - update

We hebben het zien gebeuren, de kauwtjes hebben de kerkuilenkast overgenomen en ingericht. Voor de bloggers namens de Stichting Kerkuilen Werkgroep Nederland het moment om het blog stokje over te dragen aan de experts van de kauwtjes.

Het laatste blog

Met passie en plezier hebben Johan, Ruud en ondergetekende in deze editie van Beleef de Lente 2018 de blogs over de kerkuil voor u verzorgd. U zult begrijpen dat wij als kerkuilenbeschermers menen geen blogs te kunnen verzorgen over de kauwtjes. Wij kunnen de kijker van Beleef de Lente daar onvoldoende over informeren. Anderen hebben daar meer verstand van.

In overleg met Vogel Bescherming Nederland hebben we gezamenlijk besloten te zullen stoppen met het bloggen over de kerkuil.

Mary Mombarg,
coördinator bij beleef de lente kerkuil voor de SKWN.

Gehoor van kerkuilen niet achteruit door ouderdom

Het gehoor van kerkuilen gaat niet achteruit als de dieren ouder worden, zo blijkt uit een nieuwe studie.

Bejaarde kerkuilen horen hoge en lage tonen nog evengoed als hun jonge soortgenoten. De cellen in de binnenoren van de dieren blijven zich op latere leeftijd waarschijnlijk steeds vernieuwen.

Dat melden Duitse onderzoekers in het wetenschappelijk tijdschrift Proceedings of the Royal Society B.

Kerkuilen leven in het wild ongeveer drie tot vier jaar, maar in gevangenschap kunnen de dieren ouder dan twintig jaar worden.

Training

De wetenschappers traiden zeven kerkuilen (variërend in leeftijden van twee tot drieëntwintig jaar) om van de ene plek naar de andere plek te vliegen na het horen van een pieptoon. Na elke vlucht werden de vogels beloond met voedsel.

Foto: NU.nl/Layla Wijsmuller-Vafl

Uiteindelijk werd het gehoor van de uilen getest door de toonhoogte van de pieptoon steeds wat aan te passen. De oudere dieren bleken niet meer moeite te hebben met het horen van lage of hoge tonen dan de jongere dieren.

Opvallend

"Uit onze gegevens blijkt duidelijk dat het gehoor van kerkuilen niet verslechtert als ze ouder worden", verklaart hoofonderzoekster Ulrike Langemann in de Britse krant The Guardian.

"Die afwezigheid van gehoorverlies is vooral opvallend omdat de dieren in het wild helemaal niet oud worden."

De wetenschappers denken dat meer specifiek onderzoek naar de cellen in de oren van uilen kan leiden tot nieuwe behandelingen voor ouderdomsdoofheid bij mensen.

De belangrijkste oorzaak van ouderdomsdoofheid is slijtage van de haarcellen in het binnenoor die geluiden opvangen. Bij mensen worden er in tegenstelling tot bij kerkuilen op latere leeftijd geen nieuwe haarcellen meer aangemaakt.

Bron: NU.nl

Noord Hollandse kerkuil vrijwilligers steken hun handen uit de mouwen tijdens NL Doet 2018

Zaterdag 10 maart werden er oude nestkasten vervangen door nieuwe nestkasten, dit was een mooie gelegenheid om nieuwe vrijwilligers kennis te laten maken met het werk van de kerkuilenwerkgroep Noord Holland. Door de financiële bijdrage die we kregen voor deze klus, zijn nieuwe kasten gemaakt bij nestkast bouwer de Specht in Blokker. <http://despechtnestkasten.nl>

Op ons verzoek werden kasten gemaakt met een speciaal tussenschot. We krijgen vaak de vraag of er een webcam in kan, aan deze wens werd voldaan. Van 10.00 tot 12.00 uur werden de klussen uitgevoerd op vier verschillende locaties. Daarna gingen de vrijwilligers tevreden naar huis, nu maar hopen dat zij blijven helpen in de toekomst. De werkgroepen hebben jongeren nodig om het vrijwilligers werk voort te zetten. Er zit niet alleen in Noord Holland veel vergrijzing in de werkgroep maar ook landelijk lopen we hier tegen aan.

Mocht u interesse hebben, via de website zijn adres gegevens te vinden van provinciale coördinatoren, die kunnen u verder informeren. <http://www.kerkuil.com/pg-17825-7-23586/pagina/contact.html>

Reinder Dokter

Leuk! Ingezonden kopij

Hoe verrassend is het als de redactie spontaan een bijdrage voor de Nieuwsbrief van een lezer ontvangt. Gewoon hartstikke leuk! Onderstaande inzending werd gestuurd door Hannie Stoel. Hannie, heel erg bedankt voor jouw bijdrage. En natuurlijk hopen wij dat jij de aanzet hebt gegeven andere lezers over de streep te trekken. Wij kijken uit naar de volgende inzending!

Twee keer hebben we met zekerheid een kerkuil zien vliegen als we in het donker naar de garage liepen. En een keer meenden we hem te zien. Vorige week vonden we een braakbal vrijwel op de plek waarvan ik eerst dacht dat mijn man, Herman, er witte verf had gemorst. Bij de garagedeur. Ik vroeg me zelfs af of hij stiekem met een verrassing (voor een Kerstkadoetje?) bezig was omdat ik altijd weet waarmee hij aan het klussen is. En witte verf hoorde niet bij zijn klusbezigheden van dat moment. Na het vinden van die braakbal ging er een lampje branden: zou die "witte verf" misschien poep van "de" kerkuil zijn? Even gegoogeld en ja, het lijkt er op. Voor het Kerstkadoetje was ook geen witte verf gebruikt... De kerkuil zou dan waarschijnlijk hebben gezeten op een lamp die boven de garagedeuren hangt. Na het nemen van een foto van de poep was er na twee dagen weer een witte plek bij. Dat lijkt een goed teken!

Misstanden dierenwelzijn

Van Anno Galama ontving de redactie een boeiende inventarisatie van bureau Ulucus over het houden van roofvogels en uilen voor demonstraties. Bureau Ulucus is een gerenommeerd bureau met een heel ruime ervaring op het gebied van duurzame ontwikkeling en biodiversiteit.

Er zijn aanwijzingen dat het houden van roofvogels en uilen voor demonstraties en shows is toegenomen. De Werkgroep Roofvogels Nederland en de Stichting Kerkuilenwerkgroep Nederland zijn bezorgd over deze ontwikkeling en hebben hierover contact opgenomen met Vogelbescherming Nederland, de Werkgroep Slechtvalk Nederland en de Steenuilenwerkgroep Nederland (STONE).

Naar aanleiding daarvan wil Vogelbescherming Nederland een beeld krijgen van de huidige situatie en heeft bureau Ulucus gevraagd een inventarisatie te maken. Dit rapport is de uitkomst daarvan en beoogt antwoord te geven op veel vragen.

.... *verkoopprijzen variëren van enkele tientallen tot vele duizenden euro's.....*

.... *zonder specifieke opleiding bieden demonstraties aan....*

Zomaar een deel uit de teksten van het rapport

Wij hebben gemeend u dit rapport niet te onthouden en gaat daarom als bijlage bij deze Nieuwsbrief. Het is een lijvig rapport, maar zeker de moeite van het lezen waard. Wij hopen van harte dat uw kijk op demonstraties van roofvogels en uilen hierdoor drastisch wijzigt. Tenzij u hierover al een afkeurende mening heeft natuurlijk.

IETS OVER KERKUILEN.

Niet ieder is in de gelegenheid kerkuilen te bespieden: ze vertoonen zich alleen des nachts en hebben zulke geheimzinnige schuilplaatsen. Laatst heb ik met deze vogels kennis gemaakt, en ik moet zeggen, dat mij die kennismaking wel bevalen is.

Ik had den kerkuilen den oorlog verklaard. In mijn schuur, welke niet ver van de kerk staat, hield ik eenige duiven. Boven in de kerk nu huizen een groot aantal uilen. Bijna elken morgen miste ik een of meer duiven, die, naar het scheen, door een of ander roofdier werden verslonden. Omdat er nooit katten in of nabij de schuur kwamen, en ik evenmin ratten of eenig roofdier bemerkte, beschuldigde ik de uilen. Op een avond zag ik een uil regelrecht van de kerk naar de schuur vliegen, doch hij verdween al krijschende zonder iets kwaads bedreven te hebben, zeker, omdat hij mijn aanwezigheid bemerkte had. Menigen avond werd ik op deze wijze teleurgesteld. Hoewel ik de uilen niet op heeterdaad betrapt had, hield ik ze voor de schuldigen. Met een paar buurjongens, die ook duiven hielden en er insgelijks nu en dan een misten, sprak ik af, onze vijanden van de kerk te verdrijven, als zulks mogelijk was.

De uilen hadden een uitgezochte schuilplaats boven de kerk. Hun nesten waren moeilijk te vinden, ze waren diep tusschen de gewelven verborgen. In een paar nesten vonden we een groot aantal eieren; in het eene zelfs tien, in een ander acht. Dit is zeker een bijzonderheid, immers, wanneer men een afbeelding van een kerkuil ziet, is het nest met de twee eieren nooit vergeten (zoo ook b. v. in de Handleiding van Scheepstra en Walstra blz. 131). Wij meenden dan ook stellig, dat een uil, evenals een duif, slechts 2 eieren legt. Misschien houden eenige uilen er één gemeenschappelijk nest op na. De 10 eieren uit het eene nest werden jammer genoeg op den grond stuk gegooid, en uit alle kropen kuikens, die echter spoedig stierven. Waren we een paar dagen later gekomen, dan hadden we waarschijnlijk een nest met uilskuikens gevonden.

Soms maakten we een vijand krijgsgevangen. Deze schikte zich weldra in zijn gevangenschap: wanneer hij maar genoeg te eten had, was hij tevreden. Het was een groote moeite, genoeg mondvoorraad te vinden, en daarom liep de gevangenschap meestal met een weekje af. Als we ons

naderhand maar even boven de gewelven vertoonden, namen de uilen ijlings de vlucht. Een paar malen hadden we de toegangen tot hun schuilplaats dicht gemaakt, doch ze wisten die telkens weer te openen. Reeds lang hadden we het hope-looze van den strijd ingezien, we gaven hem op, en ik was genoodzaakt, mijn duiven af te schaffen.

Niet lang daarna leerde ik mijn vijanden van zulk een goede zijde kennen, dat ik hun al hun euvel-daden vergaf.

Het spookte te Rijswijk. Des avonds kwamen verscheidene menschen om te luisteren naar het zuchten en kermen van een spook, dat zich in de buurt der kerk of in den toren ophield. Als ik hier bij voeg, dat het kerkhof naast de kerk ligt, behoef ik niet te vertellen, welke zonderlinge verhalen opgedischt werden. Ook ik hoorde op een avond voor het open raam een aanhoudend zuchten; de beide volgende avonden insgelijks, tot na mid-dernacht. Ik merkte spoedig, dat die zuchten afkomstig waren uit den toren en daarom wilde ik den anderen dag met het spook kennis maken.

Toen ik op den toren verscheen, keek het spook, in de gedaante van een uil, mij grimmig aan. Het arme spook zat gevangen. Het luik, dat toegang tot dit deel van den toren geeft, staat gewoonlijk open, doch ik vond het toen gesloten, misschien wel, doordat de uil er zelf op was gaan zitten. De galm-gaten zijn met gaas afgezet, zoodat het den uil onmogelijk was, uit zijn gevangenis te geraken, en het is te begrijpen, dat hij door zuchten en klagen bekend maakte, dat hem het verblijf op dien een-zamen toren niet beviel. Toch behoefde hij geen honger te lijden; voor het gaas der galmgaten toch vond ik naast elkaar liggende eenige doode dieren: 7 musschen, 5 mollen, 6 veldmuizen, 3 spitsmuizen. Geen duiven dus! Het gaas was aan die zijde erg bebloed, doordat de gevangene er zijn prooi door trok. Natuurlijk hadden zijn kameraden hem dien voorraad bezorgd.

Mijn eerste werk was, eenig gaas los te maken. Spoedig had de uil dit gemerkt en in een omme-zien was hij in de vrije lucht. Pas was hij uit zijn gevangenis, of hij werd door zwaluwen, spreeuwen en musschen uitgejouwd op den koop toe.

Tot slot nog een staaltje van de slimheid van den uil. Een mijner kennissen, een geloofwaardig persoon, had dezer dagen een kerkuil gevangen, dien hij wilde laten opzetten. Hij bond den uil vrij stevig een touwtje om den hals en wierp hem voor dood op den grond. Het dier scheen geworgd en lag roerloos met de oogen gesloten. Maar onze uil was niet dood, want toen een poosje later een jongen aankwam en hem een weinig verder schopte, vloog de uil op en was weldra verdwenen.

Rijswijk (Geld.)

B. J. v. WAGENSVELD.